

alguns, com a Porrera, tinc nota d'haver-ho sentit amb *-b-* fortament oclusiva (d'acord amb l'observació de Sanchis Guarnier, que l'oclusió es conserva sobretot allí on la *v* no és bilabial, ajudant a la no neutralització dels dos fonemes), ço que de per si ja descarta el pensament que es pugui tractar d'una *v* originària. — ³ En sentit semblant REW 318 i Walde-H., s. v. *albus*; ambigu, sense indicacions, Pok. IEW 30.8. Sobre els noms propis aplegats per Zimmermann ilustra W. Schulze, *Zu lat. Eigenn.*, 119. Per a bona part d'ells, més aviat que en l'itàlic o l'etrusc pensaria jo, en una procedència semblant a la del nom d'arbre. Justament crec que és aquesta l'explicació de l'homònim antroponímic *Alvaro* (cf. *Albarius*, CIL x, 88, *Albarenius*, CIL v, 2845, parallels al gr. *Λεύκαρος*), de nou ací l'àrea obliga a triar entre cèltic (castellà) i sorotàptic (portuguès), dilema que no podem decidir, però en tot cas la forma del nom exclou tant l'itàlic, com el germànic i l'ibero-basc. — ⁴ Dades del REW i el FEW 1, 60. — ⁵ Pron. *albá* a Benasc, Saünc i Vall de Gistau, 1964, *albár* amb plural *albá(r)s* o *albares*, més a Ponent. Ferraz tradueix «álamo» (p. 19), però me'n vaig fer ensenyar pels meus acompanyants, i eren bedolls. I aquesta és la definició que després em donaren a totes les valls aragoneses. — ⁶ Cap a Jaca i Canfranc ja no se sent gaire, i des d'Aísa i Aragüés cap a Ansó, coincidint amb el fet que el bedoll hi és més aviat rar, si l'anomenen és confonent-lo amb el trèmol (*triámol* o *triámbol*); a Torla ja sento alguns cops la combinació *triámbol albar*.

ALBERCOC, de l'àr. *birqúq* (també *barqúq*) id., nom d'origen greco-llatí; encara que no és ben coneguda la història remota i la transmissió del mot, sembla ben clar que es tracta en definitiva del ll. *PERSICA PRAECOCIA* 'préssecs primerencs' (de l'adjectiu *praecox* 'precoç'), pres a través del gr. *πραϊκόκιον* 'albercoc'. □ 1.ª doc.: c. 1350.

«Que naguna revenedora no gos comprar figues, prunes ne *albercochs* ne neguna altra fruyta fresca tro migdia haja tocat», en una col·lecció de bans de l'arxiu municipal barceloní, entre 1349 i 1356 (*DBal.*). L'usaren també Eiximenis (c. 1390) i A. Turmeda (1398), *AlcM*, i ja el va registrar OPou: «*albreccos*: mala atmenica vel *precocia*, vel *precocaa*» (p. 61). Avui se'n coneixen moltes variants: em són familiars *əbríkók* de Girona i *bərkók* de Barcelona, etc., però també *ubərkók* (o *əubərkók*) té gran extensió en el dialecte central, i semblant a aquella registra *AlcM* *brikkə* a l'Alt Empordà i Vallespir, *brikót* en altres localitats del Vallespir i Capcir, *alberikók* (o *ayb-*) en el Pallars Sobirà. D'altra banda *alberkók* s'usa a Carlet, així mateix o bé *aberkók* a Xixona (Giner), *ambercoc* a Gandia (*BDLC* xii, 315) i a Benigànim *abar-kók* (1962); a l'Alguer dirien *barracoc* (*BDLC* xiii, 269). D'altra banda té molta extensió fora del Prnc. el significat figurat 'beneit, babau', fundat en el gust baix i sovint insípid del fruit (a Mèxic en diuen

chabacanos), acc. que dóna lloc a molta fraseologia popular a les Balears, però que no és menys estesa en terres valencianes: «aquell *alberkók*» a Petrer, etc., «mira si són *amberkóks!*» Banyeres de Mariola, *Casa de l'Alberkók* (probt. d'això) Pinós de Mondòver, i amb el valor d'«estúpid» usa *abercoc* Canyís (*Cañ.*, 127).

Del mateix origen el port. *albricoque*, el cast. *albaricoque* [c. 1330, variants en RDTP iv, 477-8] i les diverses formes de França i Itàlia, per a les quals veg. l'estudi monogràfic de Hasselrot, *Studia Neophilologica* xiii, 45-78, 226-47. L'àr. *birqúq* (Dozy, *Gloss.*, 67-68; DCEC i, 84) va donar primer *albricoc*, variant citada, i port.-cast. *albricoque* d'on després cast. *albaricoque* amb anaptixi (així ja en Juan Manuel, *Cab. e Esc.*, 252b19); que el fr. *apricot* es manlevà del català, en la forma dialectal avui gironina-rossellonesa, no pas del castellà, hi estan d'acord Lausberg (*ZRPb* lxxviii, 110) i Wartburg (en Bloch). Altrament una forma més semblant a l'aràbiga i a la catalana va existir també a Castella: *albarcoque* (*G. de Alfarache*, *CIC* v, 26.12, i amb *-v-* en Nebr.), i avui es conserva a l'Argentina. També és de procedència hispànica l'it. *albercocco* o *albicocco* (des de c. 1510, veg. Zaccaria).

En definitiva és clar que el mot àrab prové del llatí (com suggereix ja la forma quadri-consonàntica)¹ i Marcial usava ja per anomenar-lo aqueix adjectiu, «villia maternis fueramus *praecocia* ramis; / nunc in adoptivis persica cara sumus» (cf. Simonet, *Glos.*, s. v. *barcóc*) o sigui que ja llavors oposaven els cars préssecs als barats albercocs. Però val a dir que la via de transmissió del mot no està ben aclarida, i encara que no hem de dubtar de l'etimologia en definitiva, en el meu llibre posava ja de relleu l'escrúpol fonètic que causa la *v-* del gr. mod. *verikokko*, que és ja de data antiga; *βερεκόκιον* en Artemidor d'Efès, S. II d. C., *βερίκοκκον* en els *Geoponica*, així com, en una acc. secundària 'pruna', *βερέκοκκα* en el glossari molt antic del pseudo-Ciril, que ja es troba en un ms. del S. vii; veg. les conjetures que faig en la meua obra sobre possibles modes i camins de transmissió.

DERIV.: *Albercoquer* [*albrecc-*, 1575, OPou, *TbPu.*, 52], sento *aberkoké* a Sant Jordi del Maestrat (1961), *amarkokér* (< *amba-*) a Alginet; *berkokér* a Dénia (1962); amb el col·lectiu *+albercoqueral* (*amarkokerál*, Alginet), mentre que es diu *albercoquerá(r)*, no sols a les tres Balears (*AlcM*) sinó també en el Prnc.

¹ Dioscòrides usa la forma primitiva *πραϊκόκιον*, i declara formalment que és d'origen llatí.

Albercuix, V. *alberg* *Albereda*, *alberenc*, V. *alber*

ALBERG, del gòt. *HARIBAIRGO 'campament', 'allotjament' (al. *herberge*, a.-al. ant. *heriberga*), compost de HARJIS 'exèrcit' i BAIRGAN 'conservar, guardar'. □ 1.ª doc.: S. xii, doc. de la Corriu; 1271, Llull.

En el qual ja apareix sovint: «Home qui vulla ben nuditri <'educar'> son infant, no deu tenir en son *alberch* home mal nuditri, per so que son fill no n'apre-